

عنوان مقاله:

بررسی وجوه مشترک ویژگی های پیر و شیخ در اسرارالتوحید محمد بن منور و رمان برادران کارامازوف از فئودور داستایفسکی

محل انتشار:

فصلنامه ادبیات عرفانی و اسطوره شناختی، دوره 17، شماره 65 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

آزاده حسینی - دانشجوی دکتری گروه الهیات و معارف اسلامی گرایش ادیان و عرفان تطبیقی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

ارسطو میرانی - استادیار گروه الهیات و معارف اسلامی گرایش ادیان و عرفان تطبیقی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

محمدعلی میر - استادیار گروه الهیات و معارف اسلامی گرایش ادیان و عرفان تطبیقی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران.

خلاصه مقاله:

عرفان به عنوان پدیده‌ای انسانی، مربوط به محدوده جغرافیایی یا ایدئولوژی خاصی نیست و نمودهای آن تقریباً در همه فرهنگ‌ها دیده می‌شود. با عنایت به مراودات بین‌فرهنگی در گذشته و امروز، تاثیر و تاثر در ارتباط با مسائل معرفت‌شناسی امری بدیهی است. در میان نویسندگان اهل روسیه، فئودور داستایفسکی در بخشی از رمان برادران کارامازوف به فرهنگ عرفانی شکل گرفته در روسیه اشاره کرده است. وی، چنان که صراحتاً در رمان مذکور بیان می‌کند در بازنمایی این مقوله تحت تاثیر فرهنگ عرفان شرقی بوده است. در تحقیق حاضر با استناد به منابع کتابخانه‌ای و روش توصیفی تحلیلی، وجوه مشترک ویژگی‌های «پیر و شیخ» به عنوان یکی از مصداق‌های عرفانی برجسته در اسرارالتوحید (بازنماینده عرفان شرقی) از محمدبن منور میهنی با رمان برادران کارامازوف (بازنماینده عرفان غربی) از داستایفسکی بررسی شده است. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که نویسندگان مذکور با اشاره به سیره عملی و نظری ابوسعید ابوالخیر و پدر زوسیما (به عنوان پیران واصل) به تبیین مقولاتی چون: انقیاد محض سالک در برابر پیر، گرایش عوام به نهاد خانقاه و دیر و محبوبیت عمومی پیر، نقش هدایت‌گری پیر برای حل مشکلات عوام و خواص، مشاهده کرامات از پیر؛ فراست پیر، ارتباط روح پیر با عالم ناسوت پس از مرگ و مقدس انگاری پیر پرداخته‌اند.

کلمات کلیدی:

پیر و شیخ، ابوسعید ابوالخیر، اسرارالتوحید، پدر زوسیما، برادران کارامازوف

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1411501>

